

ที่ นร ๐๑๐๘/๒๖๖๘

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การกำหนดให้แมวไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์เลี้ยง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘
๒. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔
๓. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๐๒/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘
๔. สำระสำคัญและข้อเท็จจริงเรื่องการเสนอให้แมวไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์เลี้ยง
๕. รายงานการประชุมคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๘
๖. วิดีทัศน์ประกอบการเสนอเรื่องการเสนอให้แมวไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์เลี้ยง

ด้วยคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ขอเสนอเรื่อง การกำหนดให้แมวไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์เลี้ยง มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๑.๑ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กรณีมาตรา ๔ (๑) การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ให้เสนอได้เฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้ เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๑.๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๐ กำหนดให้คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการดำเนินงานด้านเอกลักษณ์ของชาติ ต่อคณะรัฐมนตรี ดำเนินการให้มีการบูรณาการการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงการเกี่ยวกับการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติมิให้ซ้ำซ้อนกัน และให้สอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและนโยบายของรัฐบาล ประสานการสนับสนุนและเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเอกลักษณ์ของชาติของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๓ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๐๒/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘ เรื่อง มอบหมายและมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่

/ประธานกรรมการ...

ประธานกรรมการ และมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ ในคณะกรรมการต่าง ๆ ตามกฎหมาย และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดว่า ข้อ ๒ (๒.๔.๙) การมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายโสภณ ชาร์มย์) ปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

๓. สารสำคัญและข้อเท็จจริง

แมวไทยเป็นสัตว์เลี้ยงประจำบ้านในสังคมไทยมานานแล้ว โดยปรากฏหลักฐานเอกสารโบราณเกี่ยวกับแมวไทยในสมุดข่อย หรือตำราโบราณ จารึกและภาพจิตรกรรม ที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ต่อมาจนถึงในสมัยรัตนโกสินทร์มีหลักฐานเกี่ยวกับตำราดูลักษณะแมวที่สำคัญ ได้แก่ จารึกและภาพจิตรกรรม ตำราแมว ณ หอไตรกรมสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส ตำหนักวาสูกรี วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ซึ่งสันนิษฐานว่าเขียนขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ ที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันกับ “มัชชาเรณิ” หรือตำราดูลักษณะแมว และนก ฉบับสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ ที่ทรงพระนิพนธ์ไว้ใน พ.ศ. ๒๓๘๑ นอกจากนี้ ยังพบตำราดูลักษณะแมว นกเขา และนกกระทา เป็นสมุดไทยชาวบักดำ ซึ่งตำราฉบับนี้ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับ “ตำราดูลักษณะแมว” ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (นวม พุทธสรมหาเถระ) อดีตเจ้าอาวาส วัดอนงคาราม ในปัจจุบันมีแมวไทยที่มีลักษณะตรงตามเอกสารโบราณ จำนวน ๕ สายพันธุ์ ได้แก่ ศกุลลักษณ์ ไคราช วิเชียรมาศ โคนจา/โกญจา และขาวมณี

การศึกษาทางพันธุกรรมของลักษณะแมวไทยโดยพิจารณาจากการตรวจประเมิน พันธุกรรมของสีขนในแมวไทยพันธุ์แท้ที่หลงเหลือในปัจจุบันทั้ง ๕ สายพันธุ์ พบว่า ลักษณะสีขนในแมวเหล่านี้ มีลักษณะพิเศษเมื่อเทียบกับแมวพันธุ์ทางที่พบเห็นทั่วไปในประเทศไทย คือ มีสีขนเสมอกันทั้งตัวหรือที่เรียกว่า สีพื้น (solid) เป็นรูปแบบสีขนที่แตกต่างจากแมวพันธุ์ทางทั่วไปที่มีลายขนตามลำตัว สายพันธุ์ของแมวไทยที่ได้รับการจดทะเบียนสายพันธุ์และเป็นที่ยอมรับทั่วโลกมี ๒ สายพันธุ์ ได้แก่ Siamese หรือที่คนไทยรู้จักในชื่อ แมววิเชียรมาศ และแมวโคราช โดยแมววิเชียรมาศจะไม่ได้มีสีขนเสมอกันทั้งตัวแต่มีแต้มขน สีเข้ม ๔ ตำแหน่ง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นต่างจากแมวสายพันธุ์อื่น

ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว แมวไทยเป็นสัตว์ที่อยู่คู่กับสังคมไทยมานาน ปรากฏหลักฐานการมีอยู่ของแมวไทยมาตั้งแต่ในอดีต ดังที่พบในเอกสารโบราณ และภาพจิตรกรรม อีกทั้งแมวไทยยังมีความเกี่ยวพันในด้านต่าง ๆ กับความเชื่อ วิถีชีวิต สังคม ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของคนไทยตั้งแต่เกิดจนตาย ทั้งในประเพณีหลวงและประเพณีราษฎร์ อาจกล่าวได้ว่าแมวไทยเป็นสัตว์ประจำถิ่นที่สามารถบอกเล่าประวัติศาสตร์ พัฒนาการของสังคมไทยได้อย่างดี อีกทั้งในบางช่วงเวลาแมวไทย ยังทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมสัมพันธ์ทางการทูต สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยด้วย นอกจากนี้ แมวไทยจัดเป็นหนึ่งในสายพันธุ์แมวที่ได้รับการยอมรับถึงความพิเศษในระดับสากล ชาวต่างชาติที่นิยมชมชอบจึงมีความพยายามที่จะนำแมวไทยพันธุ์แท้ไปจดทะเบียน กำหนดมาตรฐานสายพันธุ์ ทำให้ภาครัฐบาลยิ่งต้องให้ความสำคัญกับการประกาศให้แมวไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ทุกภาคส่วนเห็นคุณค่า นำไปสู่การอนุรักษ์ และร่วมมือกัน กำหนดมาตรฐานของแมวไทยพันธุ์แท้ในแนวทางเดียวกัน เพื่อเป็นการรักษาสิทธิความเป็นเจ้าของสายพันธุ์ แมวไทยป้องกันการนำไปจดทะเบียนโดยชาวต่างชาติ และทำให้คนหันมานิยมเลี้ยงแมวไทยพันธุ์แท้มากขึ้น อีกทั้งยังสามารถนำไปต่อยอดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับแมวได้อย่างมากมาย

(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

/นอกจาก...

นอกจากเหตุผลและความสำคัญข้างต้น คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๘ โดยรองนายกรัฐมนตรี (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) ประธานกรรมการ ได้มอบหมายให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายชูศักดิ์ ศิรินิล) รองประธานกรรมการ เป็นประธานการประชุม ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบการเสนอให้แมวไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์เลี้ยง และให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ดังนี้

๑) นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ กรรมการ เห็นชอบด้วยกับการที่จะเสนอให้แมวไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์เลี้ยง เนื่องจากเป็นเรื่องสำคัญระดับชาติ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการอนุรักษ์สายพันธุ์แท้ของแมวไทยไว้ โดยต้องระมัดระวังไม่ให้มีการผสมข้ามสายพันธุ์ เพราะจะทำให้เกิดการกลายพันธุ์ เช่น กรณีสัตว์ป่า กระทั่งผสมกับวัวแดงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีกลายเป็นกระทิงพันธุ์ผสม (Hybrid) พันธุ์แท้จะหายไป หรือกรณีเกิดโรคระบาดไข้หวัดนก ทำให้เชื้อโคโรนาที่เลี้ยงไว้ในกรงเลี้ยงสวนสัตว์แห่งหนึ่งในภาคตะวันออก ล้มตายจำนวนมาก ซึ่งอาจทำให้สัตว์มีการสูญพันธุ์ได้ จึงควรพิจารณามอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สถาบันการศึกษา หรือภาคเอกชน ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงแมวไทยพันธุ์แท้ไว้ และเก็บตัวอย่างพันธุกรรม หรือ DNA ของแมวไทยพันธุ์แท้ไว้ใน DNA Bank เพื่อเป็นฐานข้อมูลการจำแนกแมวไทยพันธุ์แท้ในอนาคต อนึ่งการเสนอเพื่อดำเนินการในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาไม่เพียงแต่เฉพาะสัตว์ประเภทแมวไทยเท่านั้น แต่ควรรวมถึงเอกลักษณ์ของชาติ ประเภทสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ด้วย เช่น ช้าง ปลากัดไทย ฯลฯ

๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สัตวแพทย์หญิงจันทร์จิรา ภาณุตานนท์ ผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่องแมวไทยในคณะกรรมการพิจารณาเอกลักษณ์ของชาติในมิติต่าง ๆ เห็นด้วยว่าควรมีการอนุรักษ์แมวไทยสายพันธุ์แท้ เนื่องจากแมวไทยที่ปรากฏในตำราแมว จำนวน ๒๓ สายพันธุ์ ปัจจุบันคงเหลือแมวไทยสายพันธุ์แท้ จำนวน ๕ ชนิดเท่านั้น ก่อนหน้านี้นี้มีความพยายามในการที่จะอนุรักษ์ และขยายพันธุ์แมวสกุลลักษณะ โดยศูนย์อนุรักษ์แมวไทยโบราณ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ก็ยังไม่สามารถทำได้ เนื่องจากแมวที่นำมาเป็นพ่อพันธุ์หรือแม่พันธุ์ยังมีพันธุกรรมของหน้ากากของแมววิเชียรมาศแฝงอยู่ ทำให้นำมาเพาะพันธุ์ แมวสกุลลักษณะที่ตกลูกออกมาจะมีหน้ากากสีเข้มบริเวณใบหน้า หรือ ๘ จุดสำคัญแบบแมววิเชียรมาศ ซึ่งเป็นลักษณะของแมวเบอร์มิส ในระยะหลังเมื่อนำเทคโนโลยีด้านพันธุกรรมมาช่วยในการพัฒนาปรับปรุงคัดกรองสายพันธุ์ ทำให้นักอนุรักษ์สามารถขยายพันธุ์แมวสีน้ำตาลหรือทองแดงที่ปราศจากพันธุกรรมของหน้ากากสีเข้มหรือแต้มสีเข้มแบบแมววิเชียรมาศตรงตามตำราแมวได้สำเร็จ และสามารถจดทะเบียนเป็นแมวสกุลลักษณะสายพันธุ์แท้ได้ หรือแม้แต่แมวโกนจา/โกญจาที่เป็นแมวดำปลอด ก็หลงเหลือจำนวนน้อยมาก หากไม่มีการเก็บตัวอย่างหรือทำการอนุรักษ์ ก็อาจสูญพันธุ์ได้ ส่วนการเก็บตัวอย่างในปัจจุบันยังไม่ถึงกับการเป็นธนาคารเชื้อพันธุ์ (DNA Bank) ยังต้องอาศัยเวลาในการเก็บรวบรวมตัวอย่างกันต่อไป

๓) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายชูศักดิ์ ศิรินิล) ประธานที่ประชุม กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่จะต้องตระหนักและให้ความสำคัญคือการให้ความรู้และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องของแมวไทยสายพันธุ์ต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และร่วมกันอนุรักษ์แมวไทยสายพันธุ์แท้ให้คงอยู่ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

๔.๑ เพื่อสร้างการรับรู้ให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญและคุณค่าของแมวไทย

๔.๒ เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ทุกภาคส่วนเห็นคุณค่า นำไปสู่การอนุรักษ์ และร่วมมือกันกำหนดมาตรฐานของแมวไทยพันธุ์แท้ ในแนวทางเดียวกัน

/๔.๓ เพื่อเป็น...

สพ. สุจริต มีจิตสำนึก ยึดถือคุณธรรม รวมพลังต่อต้านทุจริต

๔.๓ เพื่อเป็นการรักษาสีหริความเป็นเจ้าของสายพันธุ์แมวไทยป้องกันการนำไปจดทะเบียนโดยชาวต่างชาติโดยมิชอบ และทำให้คนหันมานิยมเลี้ยงแมวไทยพันธุ์แท้มากขึ้น

๔.๔ เพื่อเป็นโอกาสในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและต่อยอดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๔.๕ เพื่อผลักดันอุตสาหกรรมด้านสัตว์เลี้ยง สร้างรายได้ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแก่ผู้ประกอบการ โดยปัจจุบันตลาดสัตว์เลี้ยงของไทยและต่างประเทศเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนเกิดกระแสสังคม ได้แก่ Pet Humanization ที่ทำให้ผู้คนมองสัตว์เลี้ยงในมิติใหม่มากกว่าการเป็นเพื่อนเล่น แต่เป็นเพื่อนแท้ หรือแม้กระทั่งลูกที่ต้องการการดูแลสุขภาพและคุณภาพชีวิตอย่างจริงจัง ทำให้มีการใช้จ่ายเพื่อสัตว์เลี้ยงมากขึ้น จนปัจจุบันเกิดอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง เช่น โรงแรมแมว การทำประกันสุขภาพ การท่องเที่ยวโดยใช้แมวบำบัด การจัดพิธีกรรมเมื่อสัตว์เลี้ยงเสียชีวิต การสร้างภาพยนตร์ โดยใช้แมวเป็นตัวดำเนินเรื่องหลัก เป็นต้น

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๗. ขอกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ขอนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดให้แมวไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์เลี้ยง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายโสภณ ชาร์มย์)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๗๓๕ หรือ ๐๘ ๗๓๓๔ ๕๒๓๐ (นริญชกร)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๗๕๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opm.go.th